Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg.: *Karolyi & Liebmann*.

Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 265. | Brașov, Joi, 30 Noemvre (12 Decemvre) | 1895.

Inscenare cinică.

In fața acusațiunilor celor mai sdrobitóre, îndreptate contra guvernului din partea oposiției în afacerea brutalităților și abusurilor comise la alegerea din Stomfa, ministrul de interne Perczel n'a găsit nicĭ un cuvênt spre a desaproba purtarea scandalósă a ómenilor sĕi, ci a avut curagiul a-i lua încă în apĕrare, contestând, că informațiunile oposiției ar fi esacte și susținênd în mod cinic, că la tóte alegerile din Stomfa dela 1868 încóce s'a observat aceeașĭ ordine în așeḑarea partidelor la actul electoral.

Principiul despotismului este înainte de tóte sĕ-șĭ ia în apĕrare uneltele sale. Tótă lumea e convinsă despre procederea brutală și neumană a organelor guvernului la memorata alegere, numai ministrul de interne, care e dator sĕ vegheze, ca sĕ nu se comită nicĭ o ilegalitate, nicĭ un abus, nu scie nimic despre ceea ce s'a întêmplat. El nu se gândesce, decât la chipul și modul, cum sĕ ascundă nemernicia organelor sale.

E cu atât mai periculósă metoda acésta, de-a sfrunta adevĕrul în interesul vremelnic al celor dela putere, cu cât absolutismul lor se esercitéză sub masca constituționalismului, care, vorba lui Hollo, — când este mincinos, e mai rĕu, decât absolutismul.

Dér pe când ministrul de interne, în fața conaționalilor sĕi din oposiția totușĭ nu s'a desbrăcat de orĭ-ce genă în rĕspunsul sĕu, prin care a voit sĕ spele pe Arap, pe atuncĭ șeful lui, baronul Banffy Dezső, favorisat și de împrejurarea, că avea sĕ se declare într'o cestiune privitóre la naționalitățĭ, a dat o probă de cel mai perfect cinism în rĕspunsul sĕu de erĭ la o interpelațiă a deputatului Șerban.

Nu s'a temut Banffy de astădată, că va fi întimpinat de strigătele de indignare ale oposițiunei maghiare, căcĭ se tracta de cestiunea decă într'adevĕr fișpanii din comitate persecută naționalitățile, cum susținuse numitul deputat.

Ei bine, ministrul-președinte Banffy — același Banffy, care un lung șir de anĭ a maltratat naționalitățile din două comitate ardelene — se simte de-odată ofensat și „protestéză hotărît" în contra afirmărei, că fișpanii persecută pe Românĭ în comitate și uneltesc în tot chipul contra lor, ca sĕ-i eschidă dela funcțiunile administrative etc. Tóte afirmările de felul acesta le declară simplamente de neadevĕrate și, spre a pune vêrf cinismului sĕu, încheiă ḑicĕnd, că, de-órece nu-i sunt cunoscute abusurĭ de acelea, nicĭ că le póte pune capĕt și nicĭ nu póte trage consecențele.

Va sĕ ḑică cu ocasiunea acésta ministrul-președinte a căutat sĕ se îngrădéscă chiar și în contra eventualității de-a lua posiția față cu vre-un abus, séu vre-o persecuțiune contra Românilor. El a evitat de-a promite măcar, că în viitor va veghia, ca sĕ nu se întêmple persecuțiunĭ, și s'a mărginit numai a afirma, că n'are cunoscință despre asemenĭ persecuțiunĭ.

Când va avé însĕ cunoscință Banffy, că Românii sunt nedreptățițĭ în comitate, decă va aștepta sĕ fiă informat dela cei ce persecută și nu va ține sémă de arătările și plângerile celor persecutațĭ?

Despre aceea, decă Românii sunt eschișĭ, orĭ nu dela funcțiunile administrative, nu mai trebue sĕ pierdem cuvinte. E prea bine cunoscut, cum stăm în privința acésta. Cu atât mai mult trebue sĕ bată la ochĭ, când tocmai un Banffy, care a curățit chiar și pe notarii românĭ din comune pe timpul când era fișpan, vine sĕ nege categoric, că Românilor li-s'ar pune pedecĭ la ocuparea funcțiunilor.

Decă ministrul-președinte a protestat contra „inscenărilor" cu acusarea fișpanilor, că părtinesc și prigonesc, atuncĭ orĭ-ce om iubitor de adevĕr trebue în rêndul sĕu sĕ protesteze sĕrbătoresce în contra inscenărei cinice, prin care dênsul vré sĕ acopere fapte, carĭ au nemulțumit și nemulțumesc o țéră întrégă.

CRONICA POLITICĂ.

— 29 Noemvre.

Sub titlul **„Testamentul politic al contelui Taaffe"** a apărut la Carol Gerold în Viena o broșură anonimă, scrisă probabil de un bărbat, care a stat aprópe de rĕposatul fost ministru-președinte austriac, și care espune acum politica decedatului politician. In amintita broșură se spune între altele, că Taaffe s'a bucurat de o încredere estra-ordinară a corónei, fiind încă din copilăria amic sincer al împĕratului Francisc Iosif, și că el n'a abusat nicĭ-odată de simțemintele printinescĭ ale monarchului. Când în 1879 Taaffe a luat asupră-șĭ a doua óră cârma guvernului austriac, a declarat sincer, că *„voiesce sĕ guverneze fără Germanĭ contra Germanilor"*. Mai departe se spune în broșură, că Taaffe pentru de-a împăca tóte *naționalitățile* din Austria s'a nisuit sĕ *nimicéscă puterea Germanilor*, ca partid politic.

*

Privitor la **evenimentele din Turcia** se anunță din Constantinopol, că versiunĭ contradictorii circulă asupra motivelor *fugii lui Said-pașa;* pănă acuma este cu nepuțință de a-le controla. Se ḑice, că Said-pașa a refusat de-a lua marele viziriat cât timp nu se va restabili ordinea, și cât timp nu se vor primi mĕsurile propuse de dênsul pentru a liniști situația internă și esternă. Ridicându-se un conflict în acéstă privință între Sultanul și Said-pașa, acestuia din urmă i-ar fi fost frică pentru siguranța sa. Mai departe se anunță, că în 7 c. un bărbat în vestminte turcescĭ a sărit spre trăsura *Sultanului*, când acesta se reîntorcea din moșeă, și îi întinse o scrisóre. Omul a fost arestat numai decât, ér Sultanul într'atâta s'a spăriat încât s'a făcut palid ca mórtea. Conținutul scrisórei, care probabil are se fiă o petițiune, nu este cunoscut.

*

Pol. Corr." anunță, că ministrul-președinte bulgar *Stoilow* s'ar fi esprimat în clubul partidului național, că prințul Ferdinand din nou a făcut înaintea lui declarațiunĭ privitóre la **botezul principelui moștenitor,** care se va sĕvêrși în 18 Ianuarie 1896.

Un studiu politic.

(F i n e.)

Neklan continnă în broșura sa politică astfel:

Pentru întărirea celor spuse și pentru dovedirea asertiuuei mele, că sugrumarea Nemaghiarilor li-se pare Maghiarilor tot așa de naturală, ca și pânea de tóte ḑilele, nu voesc sĕ mĕ provoc la pressa maghiară, care cu-o turbare nespusă se aruncă asupra tuturor acelor", carĭ observă o atitudine contrară față de lățirea „ideii de stat maghiar și prin acésta, după cum afirmă pressa maghiară, comit o mai mare crimă decât tradarea de patriă. Ḑic, că nu vrĕu sĕ mĕ provoc la pressă, deóre-ce machinațiunile ei, sprigininte prin tăcerea binevoitóre a presse austro-germană, — din care strĕinătatea îșĭ trage informațiunile sale asupra stărilor din monarchiă, — chiar și Germanilor austriacĭ le-au fost necunoscute și numai acum mai târḑiu au ajuns pe încetul ómenii la cunoscința lor.

Din contră însĕ, voesc sĕ reproduc aicĭ ca material clasic enunciările privitóre la acest fapt făcute în public din partea a treĭ miniștrii unguresci, și încă le reproduc dupa *„Neue Freie Presse"*, în casul de față isvorul cel mai neîndoielnic.

Aci Neklan reproduce diferite pasagii din vorbirile miniștrilor *Hieronymi*, *Wekerle* și *Szilagyi*, ținute

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Mărturisirea.

de *Guy de Maupassant.*

Margareta de Thérelles trăgea de mórte. Deși era abia de cincĭ-decĭ și cincĭ de anĭ, părea, ca și când ar numĕra șéptedecĭ și cincĭ. Mai palidă ca acoperemintele patului, zăcea dênsa horcăind și cuprinsă de nisce spasmurĭ grozave, fața ei era mistuită de chinurĭ, privirea ațîntită a spaimă, ca și când ar vedé ceva înfricoșat înainte-i.

Sora ei Susana, cu șése anĭ mai bĕtrână decât ea, sta în ghenunchĭ lângă pat și suspina. Pe-o masă, ce sta la capul muribundei, ardeau două luminărĭ, căcĭ așteptau pe preotul, care avea sĕ împărtășéscă pe muribunda cu sfântul maslu.

Chilia avea aspectul posomorît, propriu fiă-cărei odăi mortuare — aspectul despărțirii desnădăjduite. Pe mese, pe camin se aflau sticle cu lécurĭ, prin unghere erau bucățĭ de pânză, pe carĭ le asvîrlise acolo mătura, orĭ le-a aruncat vre-o lovitură de picior. Chiar și scaunele și fotoliurile, carĭ steteau în disordine împrejur, păreau a fi îngrozite, ca și când ar fi alergat unele peste altele în tóte direcțiunile. Mórtea, înfricoșata mórte, aștepta nerăbdător, ascunsă în dosul perdelelor patului mortuar.

Era mișcătóre istoria acestor două surorĭ. Pretutindenĭ era cunoscută istoria lor și din mulțĭ ochĭ a stors lacrĕmĭ fierbințĭ.

Susana, cea mai bĕtrână, fusese odinióră iubită cu patimă, și ea încă iubia pe tînĕrul bărbat. Ei se logodiră și pe când tocmai așteptau ḑiua ficsată pentru sĕrbările căsĕtoriei, Henry de Sampierre muri de-o mórte subită.

Desperarea tinerei fete nu cunoscea marginĭ. Ea promise că nu se va mai mărita după nimenĭ, și îșĭ ținù cuvêntul. Imbrăcă haine de vĕduvă și nu le mai depuse.

Intr'aceea venì într'o diminéță la ea sora ei, mica ei sorióră, care era abia de doi-spre-ḑece anĭ, se aruncă în brațele celei mai bĕtrâne și ḑise: „Dragă soră, nu voesc sĕ fi nenorocită. Nu voesc, ca întréga ta viéță sĕ plângĭ. Nicĭ-odată nu te voiŭ părăsi, nicĭ-odată, nicĭ-odată! Nicĭ eu nu mĕ voiŭ căsĕtori! Pentru tot-déuna voiŭ rĕmânea la tine, pentru tot-déuna, pentru tot-déuna!"

Emoționată de acéstă dovadă a iubirei de soră, Susana sărută copila, fără a da vre-un credĕmênt vorbelor ei.

Dér micuța îșĭ ținù cuvêntul, și cu tótă stăruința celei mai marĭ nu se căsĕtori. Ea era frumósă, chiar fórte frumósă și nu i-au lipsit pețitorii amabilĭ, dér ea nu-șĭ părăsi sorióra.

* * *

Ele petreceau fiă-care ḑi împreună, și nu se despărțiau nicĭ-odată. Mergeau mândre una alăturea de cealaltă, și erau nedespărțite. Margareta însĕ era vecĭnic tristă, deprimată, părea a fi mai posomorîtă decât sora ei mai mare, ca și când marinimósa-i jertfă i-ar cădea prea greu. Imbĕtrânea mai repede, pĕrul ei încărunți deja la trei-ḑecĭ de anĭ și suferind des, dênsa părea chinuită de o durere necunoscută, care o sfâșia.

Acum însĕ sora mai tînĕră zăcea de mórte. De douĕ-ḑecĭ și patru de óre ea nu mai vorbise un singur cuvênt. Abia, când se crepà de ḑiua ḑise:

— „Chiămațĭ preotul. Óra a sosit".

Și apoi rĕmase zăcênd pe spate, cuprinsă din când în când de convulsiunĭ, și cu buzele tremurătóre, ca și cum s'ar îmbulḑi pe ele vorbe înfricoșate, fără însĕ de-a se puté auḑi; privirea ficsată a ochilor ei era înspăimântătóre; soru-sa, mistuită de durere, îșĭ răzimase fruntea pe marginea patului și năpădită de lacrimĭ repeția érășĭ și érășĭ: „Margareta mea, micuța mea Margaretă!"

Ea o numise tot-déuna „micuța mea", precum și Margareta numise pe sora ei cea mai bĕtrână „măricica mea".

Se audiră pașĭ pe trepte. Ușa se deschise. Se ivi un ministrant după care urmă bĕtrânul preot în ornat. Când îl vĕḑù, murinda fù cuprinsă de un fior, deschise buzele, borborosì câte-va vorbe și-șĭ strînse convulsiv degetele-i slabe.

Abatele Simon pășì la pat, o apucă de mână, o sărută pe frunte și ḑise cu voce blândă:

— „Dumneḑeu îțĭ iartă, copila mea; ai curagiu, momentul a sosit; vorbesce".

Margareta fù cuprinsă de un cutremur atât de puternic, încât chiar și patul se sguduì în urma cutremurului ei. Apoi bâlbăi cu greu:

cu diferite ocasiunī, în care aceştī miniştrii mărturisesc, că esistă „rele sociale, carī trebuesc sanate“; că „pentru resalvarea cestiunei naţionale este de lipsă o lucrare consecuentă“, că „agitaţiunile contra statului maghiar sunt nutrite din afară“, că „nu se póte suferi atacarea intregităţii statului maghiar“ etc. şi apoi Neklan coutinuă astfel:

Despre modul cum „proced Maghiarii faţă cu instrucţiunea publică se póte convinge orī şi cine din raportul lui Ludovic *Lang*, făcut înaintea Congresului higienic demografic ţinut în Budapesta. In acest raport se constată, că înmulţirea scólelor poporale maghiare se face mai rapid decât îmulţirea scólelor poporale peste tot, şi că dintre 6458 scóle poporale fără limbă maghiară, 4072 s'au schimbat în maghiare, înamestecate şi în scolī de acelea, în carī limba maghiară funcţionéză, ca obiect de învĕţământ. Mai departe sĕ spune în raport, că dintre 185 de scolī medii (gimnasii), după limba de propunere sunt: 129 maghiare, 45 amestecate, 7 germane, 4 române şi nicī una slovacă. In tóte acestea scolī însĕ limba maghiară se propune ca studiu obligat.

„La noi,“ închieă raportorul „îmulţirea scólelor poporale se îndréptă după lăţirea limbei maghiare, şi este probabil şi de sperat, că numeróse scóle, în carī de present limba maghiară nu figuréză ca limbă de propunere, *peste puţin vor fi maghiarisate*.“

Cum-că limbile nemaghiare sunt privite în Ungaria ca *limbi streine*, apare fórte clar din vorbele contelui Albert *Apponyi*, care cu ocasiunea desbaterii asupra cestiunei naţionalităţilor în şedinţa camerei ungare dela 24 Noemvre 1894 dise următórele: „A numi naţiune, o parte din poporaţiune, care vorbesce limbă streină, este un non-sens de drept public“. Şi la acésta „*Neue Fr. Pr.*“ observă, că „contele Apponyi a vobit cu acéstă ocasiune în adevĕr ca un bărbat de stat asupra cestiunei naţionalităţilor.“

Vorbind apoi Neklan despre mijlócele mai recente întrebuinţate pentru lăţirea ideii de stat maghiar, amintesce între altele *disolvarea partidului naţional român*, pedepsele impuse acelora, carī eventual vor lua parte la adunărī naţionaliste, oprirea şi confiscarea tipăriturilor şi diarelor din România, violarea secretului epistolar etc.

Tot aci mai vorbesce Neklan despre întroducerea căsĕtorei civile obligatóre şi tendinţele ce se urmăresc prin acésta; apoi despre acţiunea partidului poporal catolic, care vrea se foloséscă pe naţionalităţile nemaghiare din Ungaria ca armă contra partidului jidano-maghiar dela putere; şi în fine spune, că cele trei naţionalităţī nemaghiare din Ungaria: Românii, Slovacii şi Sêrbii au hotărît în congresul ţinut la 10 August a. c. sĕ păşéscă cu un nou Memorand înaintea corónei.

Atrocităţile dela Stomfa.

Am amintit erī de limbagiul înfocat şi esacerbat al foilor oposiţionale maghiare faţă cu barbariile sevêrşite de argaţii puterii la alegerea din Stomfa.

In „*Magyar Hirlap*“ Iuliu Horvath se pronunţă aşa: „Intr'adevĕr critica stă înmărmurită înaintea orgiei aceşteia a ilegalităţii şi a barbarismului, ce se numesce alegerea dela Stomfa, şi faţă cu care chiar şi indignarea îşī pierde facultatea de-a se manifesta. Muţī i-o arătăm naţiunei: étă acésta e constituţia ta, libertatea ta, onórea ta!.... In asemenī împrejurărī alegerea din Stomfa se înfăţişéză ca o victoriă strălucită pentru partida poporului, care deşi nu are în dietă decât un singur deputat, totuşī a bătut fără rĕsboiu, fără de bătălia guvernul şi maioritatea lui, pentru-că a dovedit acum prin fapte, că acest guvern, călcând în picióre legea, al căreia păzitor ar trebui sĕ fiă, şi acésta maioritate, votând în detrimentul constituţiei, a pierdut dreptul de a conduce ţéra, precum şi dreptul, de a ridica acusaţiunea contra altor partide, ce distrug şi resvrĕtesc ţéra. Căcī cine este un mai mare distrugĕtor al ţĕrii, decât acela, care confiscând mijlócele legale nu-i lasă ţĕrii altă alegere, decât rĕsvrĕtirea?“

In „*Nemzeti Ujság*“ scrie Jvor Kaas între altele: „Ei proced mai crud, mai neuman cu fii ţĕrii, decât cu dobitócele. Care ministru ar suferi ca sĕ fiă chinuit boul sĕu, calul sĕu în frig şi în plóiă tótă nóptea sub ceriul liber timp de 36 de óre? Alegĕtorii au fost încungiuraţī de înarmaţī, au fost despoiaţī de libertatea lor, ca sĕ li se confisce drepturile; li s'a luat chiar focul încălditor, li s'au luat victualiile. *Caţicii* selbaticī indianī sunt mai umanī decât miniştrii unguresci!“....

In „*Magyarország*“, Lud. Hollo scrie: „Nu mai vorbim de aceea, cum alegĕtorii cu sutele au fost împiedecaţī de a-şī esercita dreptul constituţional, sub pretexte de nimic, c'un suris cinic; dér a ţiné 1500 de ómenī afară în viscol, plóiă şi zăpadă, sub cerul liber, departe de orī-ce adăpost, a nu lăsa sĕ li-se aducă de ale mâncarii, a-i opri chiar de-a face foc în aceea nópte, ca sĕ-'şī încăldéscă membrele înghieţate, acésta este o astfel de mişeliă (gazság) pentru a căreia condamnare n'avem cuvinte destul de tarī. Pĕcat că bătaia corporală este desfiinţată, căcī astfel de organe, carī cu o crudelitate atât de mişelésca periclitéză sănĕtatea a 1500 taţī de familiă, ar trebui sĕ fiă aruncaţī în cele mai adêncī temniţe şi sĕ fiă aduşī pe fiă-care lună numai odată afară, pentru ca slugile hingherului sĕ leĝ mĕsure douĕ-decī şi cincī. Locul, unde îi vor nemeri aceste loviturī, dóră nu va avé o piele atât de neruşinat de grósă, ca feţele lor“.

Afacerea preotului Lepsényi.

— *Din camera ungară* —

In şedinţa dela 9 Decemvre a camerei deputaţilor, deputatul *Vajay* István adresà ministrului de interne o interpelare în causa preotului catolic *Lepsényi*, căruia scim, că 'i s'au făcut marī manifestaţiunī cu ocasiunea liberărei sale din închisórea de stat dela Seghedin, unde a stat 6 lunī din causa unui articul ofensator pentru coronă. Interpelaţia e următórea:

„Avênd în vedere, că orī-ce condamnat prin suferirea pedepsei satisfăcênd ordinei de drept vătĕmate, devine cetăţén liber şi se póte împărtăşi de tóte drepturile cetăţenilor liberī; avênd mai departe în vedere, că legile opresc de-a vătĕma, de-a ruşina şi de-a lipsi de libertatea şi de drepturile lor pe acei cetăţenī, carī au suferit pedépsa şi au devenit liberī: întreb pe d-l ministru-preşedinte, décă are cunoscinţă despre aceea, că pe preotul şi redactorul Nicolae Lepsényi, care la 1 Decemvre 1895 a eşit din închisóre, cu ocasiunea sosirei sale dela Seghedin la gara de vest (Budapesta) în 2 Decemvre óra 1 şi 25 minute, poliţia l'a împedecat de-a se da jos de pe tren pe partea dincătrău era publicul şi de-a fi primit din partea stimătorilor sĕi, ba l'a silit a-se da jos şi a-se depărta pe partea cealaltă a trenului, ér cei adunaţī, între carī şi mulţī cetăţenī contribuabilī din provinciă, au fost bătuţī şi călcaţī în picióre de poliţiştii călărī, — pe când pe Francisc Kossuth înainte cu vre-un an, când încă nicī nu depusese jurămêntul de fidelitate şi de cetăţén şi când din causa acésta, după conceptele d-vóstrĕ, încă nu era cetăţén, l'au putut sĕrbători liber, l'au putut primi, au putut sĕ demonstreze pentru el, l'au putut sĕrbători fişpanī şi primarī orăşenescī, au putut sĕ dea banchete în onórea lui; de-asemenea şi arestanţii liberaţī ai compatrioţilor noştri de limbă română au putut sĕ arangeze neînpedecaţī prând festiv, ér fostul ministru-preşedinte Dr. Al. Wekerle, când pentru întâia-óră a perdut graţia preaînaltă şi când întrégă partida liberală luà posiţiă faţă de corónă (Mare sgomot şi nelinişte în drépta,) 'i s'a putut face o primire atât de demonstrativă, încât 'i s'a desprins şi caii dela trăsură?...

„Mai departe are d-l ministru cunoscinţă despre aceea, că poliţia a întrat în locuinţa privată a d-lui Nic. Lepsényi şi de-acolo a dus diferite obiecte; are cunoscinţă şi despre aceea, că poliţia a oprit, a împedecat cina proiectată de 500 tacâmurī în onórea lui Lepsényi, ba prin intrigī laşe şi prin intimidarea câtorva restauratorī fricoşī a împedecat pe aderenţii lui Lepsényi de a-se ocroti la singuratice otelurī?... Are de gând d-l ministru sĕ dea satisfacţiă celor vătĕmaţī şi sĕ ia mĕsurī pentru pedepsirea organelor, carī au procedat astfel?“

Ministrul de interne *Perczel* a rĕspuns imediat provocându-se la § 174 al codicelui penal, privitor la interdicerea preamăririi criminalilor. Deşi nu s'a permis a-se face primire lui Lepcsényi, totuşī s'au împărţit placate cu subscrierea „*Catolicii maghiari*“. In urma acésta poliţia a luat mĕsurī pentru împedecarea manifestaţiilor.

Vajay dice, că cuvêntul „*criminal*“ este a se referi numai la aceia, carī încă nu şi-au suferit pedépsa. Prin urmare provocarea la § 174 nu póte avé loc. El nu ia la cunoscinţă rĕspunsul ministrului, majoritatea însĕ l'a luat.

O nouă societate română în Graz.

Stim. D-le Redactor! Vĕ rugăm sĕ publicaţī în mult preţuita „Gazeta Transilvaniei“ următórele:

Subscrişii aducem la cunoscinţa on. public român, cumcă tinerimea română academică din Graz, urmând de mult simţitei dorinţe, s'a constituit în societate, purtând numele: *Societatea română academică social — literară* „**Carmen Sylva**“ în Graz; anunţând tot-odată, că pe anul de studiu 1895/96 s'a constituit comitetul în şedinţa din 12 Nov. st. n. în următorul mod:

Preşedinte: Ilie *Iancu*, stud. în med.; secretar şi bibliotecar: Valeriu *Popescu*, stud. în med.; cassar: Eugen de *Hartingh*, stud. techn.

Sperăm că iubitul nostru popor român va saluta cu bucuriă acest pas făcut de noi, şi nu va întârdia a arăta şi faţă de tinĕra societate interesul, ce l'a arătat faţă de celelalte societăţī esistente de acelaşī caracter, şi va da şi tinerei societăţī „Carmen Sylva“, — care mai cu sémă acum la începutul esistenţei sale are multe pedecī de înlăturat, — sprijinul necesar moral şi material, ca cu atât mai sigur sĕ-şī pótă ajunge scopul măreţ, ce şi la propus.

Din şedinţa comitetului ţinută la 1 Dec. 1895.

Graz, la 1 Dec. 1895.

Ilie Iancu. *V. Popescu.*

SCIRILE DILEI.

— 29 Noemvre.

Din Viena se anunţă, că alegerile pentru consiliul comunal se vor face probabil între 12 şi 15 Februarie 1896. Mai departe se anunţă, că alaltaerī s'au ţinut acolo douĕ adunărī ale femeilor antisemite, la carī însĕ s'au petrecut scene atât de furtunóse încât poliţia a trebuit sĕ intervină.

—o—

— „Şedī, sora mea cea mare; ascultă-mĕ“.

Abatele se aplecă spre Susana, care sta încă tot înghenunchiată înaintea patului şi o ridică. El îi ajută sĕ se aşede într'un fotoliu şi apucând cu amêndouĕ mânile câte-o mână de-a surorilor, dise:

— „Atotputernice Dómne! Trimite-le lor putere şi fi îndurător!“

Şi Margareta începù a vorbi. Singuratice, rupte, şi ca smulse eşiau cuvintele din gâtlejul ei.

* * *

— „Iertare, soră! Te rog iértă-mĕ! Ah de-ai sci, cât de tare m'am temut în decursul întregei vieţī de acest moment!“

Plângênd îi rĕspunse Susana: „Ce sĕ-ţī iert, micuţa mea? Tu mi-ai dat totul, mī-ai jertfit totul! Tu eştī un ânger....“

Margareta însĕ o întrerupse: „Tacī, tacī! Lasă-mĕ sĕ vorbesc.... Nu mĕ întrerupe.... Grozav... Lasă-mĕ sĕ spun tot... până'n capĕt, fără sĕ vorbescī.... Ascultă.... Tu îţī aducī aminte.... ţī-aducī aminte.... Henric...

Susana se cutremură şi privi la sorióra sa. Acésta continuà:

Spre a puté înţelege, trebue sĕ asculţī totul. Eram de doi-spre-dece anī, numai de doi-spre-dece anī, îţī aducī dór aminte, nu? Şi eu aveam deprinderī rele, făceam tot, ce voiam... Dér îţī aducī aminte, cum m'au deprins rĕu?... Ascultă... Când venì el pentru întâiaşī dată, avea cisme de lac. Se coborì de pe cal şi se scusă pentru îmbrăcămintea sa, a venit însĕ — dicea dênsul — spre a împărtăşi ceva tatălui nostru. Iţī aducī dór aminte, cum?... Nu vorbi nimic... ascultă.... Când îl vĕdui, rĕmăseiu ca îmărmurită, atât de frumos îl aflaiu, şi în timp ce el era acolo, mĕ ţinui ascunsă într'un ungher al salonului.

„Copii sunt atât de nostimī... şi grozavī... Ah! da... eu am visat de el!

„El venì érăşī... érăşī şi érăşī... eu îl înghiţiam cu privirile... era frumos!... Eu eram mare pentru etatea mea... şi mult mai sglobie, de cum mĕ credeau. El venia atât de des... Şi eu mĕ cugetam numai la el şi repetam pururea încet numele sĕu: „Henric... Henric de Sampierre!

Odată audii, că el te va lua de soţiă. Ce durere, oh, sorióră! o durere, o durere! Trei noptī de-alungul plânsei, fără a închide ochii. El venia în tóte dilele, după amédī, după ce-şī lua prândul. Tu 'ţī aducī aminte, nu-i aşa? Nu vorbi, ascultă. Tu 'i pregătiai o mică prăjitură, care-i plăcea fórte. Făină, unt şi lapte folosiai tu atuncī... Oh, eu sciu fórte bine, cum o făceai. Aşī puté-o şi adī face. El lua totdéuna o prăjitură întrégă în gură, bea un pahar de vin şi dicea apoi: Minunat!... Ţī-aducī aminte, cum o spunea el?

„Eram gelósă, gelósă. Diua căsĕtoriei tale se apropia. Nu erau mai mult de patru-spre-dece dile până atuncī. Eram nebună. Eu îmī diceam: el nu se va căsĕtori cu Susana; eu nu voesc. El mĕ va lua pe mine de soţie, când voiu deveni mare. Nicī odată nu voiu iubi pe un altul aşa... Totuşī într'o séră, dece dile înainte de diua cea mare, făcuşī tu cu el o preumblare, pe dinaintea castelului, la lumina lunei... şi colo jos,... sub brad, sub bradul cel mare, el te-a îmbrăţişat... te-a îmbrăţişat cu ambele sale braţe, atât de îndelungat. Tu îţī aducī aminte, nu-i aşa? Era probabil pentru prima óră... Da! Tu erai paiidă, când reîntraşī în salon.

„Eu v'am vĕdut; mĕ ascunsesem îndĕrĕtul acelui tufiş des. Avusei un acces de turbare.... Décă aşī fi putut, v'aşī fi ucis!

'Imī diseiu: El nu va lua nicīodată de soţiă pe Susana, nicī-odată! El nu va lua pe nimenī de soţiă. M'aşī simţi prea nenorocită. Şi de-odată începui a-l urì înfocat.

„Scii tu, ce-am făcut după aceea? Ascultă: Eu vĕdusem, cum rĕspândia grădinarul bucăţī de carne, spre a ucide cu ele cânī, carī vagabondau prin prejur. El sfărîma câte-o sticlă şi mesteca sticla sfărîmată în bucăţile de carne.

„Luai decī dela mama o mică sticluţă de lécurī, o sfărîmai c'un topor şi ascunsei sticla în buzunarul meu. Sămĕna unui praf fin şi strălucitor.... In diua următóre, după-ce pregătiserăm prăjitura favorită a lui Henry, o tăiau c'un cuţit şi vîrîiu sticla înlăuntru. El mâncà trei bucăţī, eu încă mâncaiu una, celelalte şése bucăţī le aruncaiu în iaz. Trei dile în urmă murirà amêndouĕ lebedele... Iţī aducī aminte? Ah! nu spune nimic. Ascultă... ascultă... Numai eu nu murii. Totuşī eu suferii neîncetat... ascultă... el murì. Tu

Istoria Mănăstirei Putna. Asupra mănăstirei Putna din Bucovina vom publica în curênd un interesant foileton, scris de venerabilul paroch Iraclie *Porumbescu* din Frătăuţul nou. D-sa a publicat şi în limba germană o broşură întitulată „*Kloster Putna*“ pentru care a fost distins cu înalta mulţumită a Alteţei Sale archiducelui Petru Salvator, care, cum ni-se scrie, prin mareşalul sĕu a adresat D-lui Porumbescu următórea mulţumită: „Nr. 138. Venerabilitatea Vóstră! Broşura privitóre la mănăstirea Putna, ce aţĭ trimis'o prin mine Alteţei Sale imp. şi reg. Archiducelui Petru Ferdinand Salvator, am aşternut'o Alteţei Sale, care a primit interesanta broşură privitóre la istoria mănăstirei Putna cu tótă afabilitatea şi graţia. Alteţa Sa imperială m'a îndatorit sĕ esprim Venerabilităţii Vóstre înalta sa mulţumită pentru numita broşură etc. *Cernăuţi*, 3 Decemvre 1895. Baronul *Pelich*, m. p. Major“.

—o—

O nouă povară asupra comunelor. In urma unei ordinaţiunĭ a ministrului unguresc de interne, cu începutul ḑilei de 1 Ianuarie 1896 cheltuelile pentru provederea bolnavilor sĕracĭ cu medicină vor avé sĕ le suporte comunele, măcarcă situaţiunea materială a comunelor este astăḑĭ atât *de critică*, încât, cum constată o fóiă ungurescă, le este peste putinţă de-a mai suporta şi aceste nouĕ poverĭ.

—o—

Navigaţiunea la Porţile de fer. Ministerul de esterne român aduce la cunoscinţa navigatorilor următórele informaţiunĭ date de legaţiunea austro-ungară: In urma lucrărilor esecutate de guvernul ungar pentru regularea albiei Dunărei la Porţile de fer, întâia cataractă a Dunărei, numită *Stânca*, s'a făcut practicabilă pentru navigaţiune. Acéstă cale de navigaţiune, deschisă în mod provisoriu, este formată printr'un canal, avênd o lărgime de 60 m., şi conţinênd, chiar când apele sunt cu totul scăḑute *(étiage)*, o trecĕtóre de o adâncime de doi metrĭ. In urma regulărei cataractelor dela *Stânca*, bastimentele carĭ cobor fluviul vor puté sĕ pătrundă chiar în timpul apelor de véră până la *Drenkova*, pe când înainte era nevoe de a-se procede la o transbordare la *Moldova.* Taxele prevĕḑute de art. LVII din tratatul dela Berlin din 13 Iulie 1878, şi de art. VI din tratatul dela Londra din 13 Martie 1871, nu vor fi încă pentru moment percepute.

—o—

Miere de stup. Atragem atenţiunea cetitorilor asupra anunţului de pe pagina a patra a d-lui *Ioan Aron*, care în ţinutul nostru este primul stupar între Românĭ. D-sa are în grădina sa din Scheiu o stupină bine arangiată, care póte servi ca model pentru aceia, carĭ voesc sĕ se ocupe cu cultivarea stupilor în mod raţional, după sistemul Dzirzon. Mierea, fiind de-o calitate superióră, albă, fórte fină şi estrasă prin maşina centrifugală, o putem recomanda orĭ-cui.

—o—

Averea lui Alexandru Dumas. După scirile sosite din Paris, de Al. Dumas a rĕmas o avere, care se urcă la vre-o trei milióne francĭ. Acéstă avere o vor împărţi între sine cele douĕ fiice ale sale şi mama lor maşteră, care însĕ va primi numai interesele averei. Biblioteca sa, care de altfel nu e atât de însĕmnată, o va moşteni Al. Lippmann, fiiul fetei celei mai marĭ a lui Dumas. Tatăl lui Dumas se scie, că a murit sĕrac. La patul morţii era şi fiiul sĕu. Din busunarul bĕtrânului cădù o banconotă de douĕ-ḑecĭ de francĭ. Atuncĭ Dumas — tatăl ḑise fiiului sĕu: „Vedĭ Alecsandre, acésta e acea banconotă, cu care am venit înainte cu cincĭ-ḑecĭ de anĭ la Paris. Nicĭ acum n'am o avere mai mare.

—o—

Cine ţine sĕ aibă un călendar frumos şi util, sĕ céră *Calendarul revistei „Lumea Ilustrată“*. Acest Calendar conţine mai multe articole beletristice şi umoristice peste 100 ilustraţiunĭ şi costă 1 leu în oraş şi lei 1.30 în provincie. Se află de vêndare la tóte librăriile, ca şi la editorul IG. HERTZ (Hotel de France), Bucurescĭ.

Convocare.

Adunarea generală a comitatului *Făgăraş* fiind convocată pe 16 Decemvre a. c., adecă pe Lunia viitóre, sunt rugaţĭ toţĭ membrii românĭ ai congregaţiunei, ca avênd în vedere împrejurarea, că în acéstă adunare se va face alegerea tuturor amploiaţilor comitatenşĭ şi a diferitelor comisiunĭ de mare importanţă pentru noi, precum şi că se vor desbate alte obiecte de interes general, sĕ se presente în numĕr complet.

Ér pentru statorirea unei purcederĭ solidare sĕ binevoéscă a lua parte la întrunirea, ce se va ţiné în 15 Decemvre la 7 óre séra. Locul întrunirei se va face cunoscut on. membrii esternĭ prin cei din centru.

Făgăraş, 10 Decemvre 1895.

Mai mulţĭ membrii.

SCIRĬ ULTIME.

Budapesta, 10 Decemvre. In şedinţa de aḑĭ a dietei, ministrul preşedinte Banffy rĕspunse la interpelarea deputatului Şerban.

Banffy declară, că n'are cunoscinţă despre aceea, că fişpanii ar persecuta naţionalităţile nemaghiare, ba trebue sĕ protesteze cu hotărîre, contra unor inscenărĭ de felul acesta. (Ilaritate). Nu este adevĕrat, că pe Românĭ i-ar esclude din tagma funcţionarilor, ba din parte-i ar aproba în mĕsura cea mai mare, décă s'ar alege funcţionarĭ fiă dintre Românĭ, fiă dintre alte naţionalităţĭ. (Aprobărĭ generale). Aşa-dér fiind-că despre absurdităţĭ n'are cunoscinţă, astfel nicĭ nu póte lucra pentru încetarea lor şi nicĭ nu póte trage consecenţele. Cere a i-se lua rĕspunsul la cunoscinţă. (Aprobărĭ în drépta.)

Rĕspunsul s'a luat la cunoscinţă.

Bucurescĭ, 10 Decemvre. La alegerile din colegiul II de cameră au reuşit asemenea pretutindenĭ candidaţii partidei liberale. Dintre oposiţionalĭ n'a fost ales nicĭ unul. In judeţul Ilfov oposiţiunea s'a abţinut dela votare.

Constantinopol, 10 Decemvre. Said-paşa s'a reîntors la casa lui.

Sultanul a subscris iradeaua, prin care dă voiă ca puterile sĕ trimétă încă câte o corabiă staţionară în Bosfor.

NECROLOG. Subscrişii cu inima frântă de durere anunţă, cum-că mult iubitul lor soţ, tată şi tată-moş **George Pantea Popa** oficial în pensiune, după o bólă îndelungată, în etate de 75 de anĭ, împărtăşit cu sf. Taine, îşĭ dete nobilul sĕu suflet în mânile Creatorului, Marţĭ în 10 Decemvre st. n. la 6 óre dim. Osĕmintele scumpului rĕposat se vor aşeḑa spre eterna odihnă Joi, în 12 Decemvre n. c. la 12 óre din ḑi în cimiterul sf. bisericĭ din loc.

Tohanul vechiu, 10 Dec. n. 1895.

Eva Pantea născ. Thomas, ca soţie; Ana căs. Nic. Grozea, George Pantea Popa şi Elisa căs. Ioan Comşa, ca fii; Nicolae Grozea, Ioan I. Comşa, Eufrosina G. Pantea Popa, ca generĭ şi noră, împreună cu numĕroşĭ nepoţĭ şi nepóte.

— **Tit Procopiau**, profesor la Liceul din Galaţĭ, a decedat la 26 Noemvre, în etate de 32 anĭ. Inmormêntarea s'a făcut Marţĭ 28 c., dela Biserica Sf. Haralambie.

— **Vĕd. Cristina Dragoş, n. Lemenyi**, după un morb îndelungat împărtăşită cu sântele sacramente ale muribunḑilor a repausat în 5 Decemvre c. în etate de 62 anĭ. Inmormêntarea s'a îndeplinit în 8 c. în comuna Ruşov.

Fiă-le ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

DIVERSE.

Greutatea unui om sănĕtos. Cât cântăresce omul, décă e sănĕtos, acésta a arătat'o într'o formulă uşóră de înţeles reunimea higienică din Berlin: La o lungime de 150 centimetri a corpului greutatea normală e de 50 chilograme séu de un cântariu: cresce apoĭ la fiă-care centimetru din lungimea corpului cu un chilogram. De aceia un „om normal“ cântăresce atâtea chilograme, câţĭ centimetri are el în lungime, peste un metru. Fiă-care póte decĭ esact socoti, cât de greu este dênsul. Décă omul se simte sănĕtos, este vesel de viéţă şi trăiesce cumpătat, atuncĭ n'are a face, décă cântăresce mai mult, séu mai puţin ca un „om normal“.

Un arbore uriaş. In satul Rancovicĭ din Bosnia se află pe o colină un stejar giganteo, bĕtrân de 200 anĭ. Acest arbore gigantec e unic în felul sĕu. Are o grosime de 25 m., înălţimea trunchiului până la corónă, este 28 m. Trunchiul, până la înălţimea de 7 m., e scorburos, diametrul acestei scorbure e de 5 m. In ea au încăput odată 65 soldaţĭ împreună cu armatura lor.

Iubileul furculiţei. Sunt 900 de anĭ, de când s'au întrodus mai întâiŭ furculiţele în Europa. In tómna anului 995 se căsĕtori în Veneţia feciorul Dogelui Pietro Orseolo cu princesa Bisanţului, Argila, o soră de-a împĕratului roman. Până atuncĭ locuitorii din Veneţia mâncau cu degetele, dér la nuntă princesa se folosì la mâncare de-o furculiţă cu doi dinţĭ şi de-o lingură de aur. Lingura nu a fost ceva nou pentru Veneţianĭ, decât numai furculiţa. Damele veneţiane s'au grăbit, ca şi ele se facă asemenea princesei bisantine, cu tóte că mai întâiŭ le era cu greu manuarea furculiţei, şi aşa pe încetul s'a întrodus la Veneţianĭ obiceiul de-a se folosi la mâncare de furculiţă. Se înţelege, la început folosirea furculiţei trecea ca un lucru ridicol şi stricăcios. Au trecut mulţĭ secolĭ, până când furculiţa a fost întrodusă şi în celelalte oraşe ale Italiei. Pe timpul renesanţei cam pe la anul 1360. s'a întrodus mai întâiŭ furculiţa în Florenţa şi apoi în celelalte oraşe din Italia. Timpul când s'a întrodus mai întâi furculiţa în Germania, nu se scie. In Francia la anul 1379 s'a amintit mai întâi într'un catalog despre tacâmurile de argint ale regelui, dér mâncarea cu furculiţa s'a întrodus numai în anul 1550. In Anglia s'au întrodus furculiţele prin călĕtorul Corgate, care le duse acolo direct din Veneţia în anul 1608. Dér abia pe la finea vécului al 17-lea au devenit în us la toţĭ locuitorii. Astăḑĭ se folcsesce furculiţa mai pe întreg rotogolul pământului. Numai în unele părţĭ ale Spaniei şi în centrul Rusiei nu e cunoscută încă furculiţa.

Succesiunea Guy de Maupassant. Câţĭ-va anĭ înainte de mórtea sa, Guy de Maupassant făcuse un testament, care coprindea clausula următóre: „In ceea-ce privesce partea care ar reveni soţiei mele, voiesc ca ea sĕ fiă servită, ca rentă anuală şi viageră de 10,000 lei, pe care legătura universală va fi însărcinată sĕ-i plătéscă“. D-na de Maussapant cere aḑĭ o parte din venitul operilor literare ale regretatului romancier. Moştenitorii au combătut acéstă pretenţie şi tribunalul a respins cererea văduvei.

Femeile din Cuba. Se scie, că acuma locuitorii din Cuba sunt revoltaţĭ şi sunt organisaţĭ milităresce. Dela cmic până la mare, aprópe toţĭ cu banĭ au luat armele spre a lupta contra jugului spaniol. Deşi Spania a trimes mai multe năvĭ de rĕsboiu şi armate întregĭ, totuşĭ ele n'au făcut nicĭ o ispravă, căcĭ insurgenţii sunt tarĭ şi opun o mare resistenţă trupelor spaniole. După câte cetim într'un ḑiar din Madrid, care a primit o corespondenţă dela Havana, femeile din Cuba au într'un mod fórte desvoltat amorul de patrie. In tóte oraşele insulei sunt o mulţime de tinerĭ, carĭ deşi **împărtăşesc** ideile insurgenţilor, totuşĭ n'au curagiul de-a lua armele şi a lupta alăturĭ cu dânşii. Unii dintre ei sunt logodnicĭ, alţii au amante, şi iubitele lor le-au trimes câte-un dar, prin care'şĭ bat joc fórte crud de ei făcêndu-i fricoşĭ ca femeile. Aceste darurĭ constau în cămăşĭ de femeiă împodobite cu broderii.

Domnişóre-soldaţĭ. In ultimul congres de femei din Anglia s'a ḑis, că femeile n'ar fi apte de a servi la miliţiă. Acéstă aserţiune o combate însĕ acum d-ra *Faurett* cu un curagiu bărbătesc, ḑicênd, că la cas de lipsă, tocmai aşa pot sta şi fetele lângă tun, ca şi feciorii. Ḑiarul: „D. T.“ ḑice, că lucrul în sine n'ar fi aşa de mare; dificultatea cea mai mare o presentă numai cestiunea îmbrăcămintei. „United service Gazette“ încă e de părere, că şi fetele sunt apte de-a servi la miliţiă; amintesce, că în New-York cu un an înainte d-ra Margareta Schotter a avut sub comanda sa un despărţĕmênt de marinarĭ constătător din 17 fete, care numĕr însĕ în decursul unui an a crescut la 40. Soldaţii de rând pórtă uniformă largă de marinarĭ, ér oficerii se disting prin aceea, că pórtă bluse bine potrivite pe trup, cu stele şi posomante de aur. Garda de femei mai are şi un medic propriu în persóna d-rei Carie Smith. Afară de asta, mai are garda femeéscă şi un curs de şcólă de cadeţĭ-femei.

Literatură.

A apărut **Liturgia** S. Ioan Chrisostom, compusă pentru cor bărbătesc de **Ioan Vidu.** Composiţiunea este proprietatea autorului şi un esemplar costă 4 fl. Tot de acelaşĭ autor a apărut piesa „*Nu desperaţĭ*“, pentru cor bărbătesc. Preţul 30 cr.

---

scii... ascultă. Dér nu e acésta... Abia mai târḑiu... totdéuna... cel mai îngrozitor lucru... ascultă...

„In decursul vieţii mele, în decursul întregei mele vieţĭ... ce chin! Eu îmĭ ḑiceiu: nu voiu părăsi nicĭ-odată pe sora mea. Şi când va fi sĕ mor, îĭ voiu spune totul. Da. Şi de-atuncĭ m'am cugetat neîntrerupt la acest moment, la momentul, când îţĭ voiu spune totul. Momentul e aicĭ. Grozav. Ah!... sorióră...

„Fără încetare, mai înainte şi mai târḑiu, ḑiua şi nóptea cugetam : Odată trebue sĕ-i spui, Şi aşteptam... — Ce chin!... S'a întêmplat. Nu vorbi nimic. Şi-acum 'mi-e frică, 'mĭ-e frică... oh, mi-e frică! Décă-l voiŭ vedé imediat acum, îndată-ce voiŭ muri?... A-l vedé pe el. Inţelegĭ? Eu cea dintâi! Dér n'am curaj... Şi trebue. Eu mor. Voesc, tu trebue, sĕ mĕ ierţĭ. Eu o voesc. Fără iertarea ta, nu pot apăré înaintea lui... Oh, domnule abate, spuneţĭ-i, că ea trebue sĕ mĕ ierte. — O rog, spunaţĭ-i... Fără iertarea ei nu pot muri...“

* * *

Ea tăcù şi aştepta găfăind, în vreme ce degetele-i strînse convulsiv alunecau neodichnit pe plapomă...

Susana îşĭ acoperise faţa cu amêndouĕ mânile şi nu se mişca. Ea cugeta la el pe care atât de mult l'ar fi putut iubi! Ce fericiţĭ ar fi trăit împreună! El îl vedea înainte-i aşa, cum odinióră în bărbăţia-i mândră stetea înaintea ei. Scumpilor morţĭ, cum sfăşie amintirea vóstră inima nóstră! Oh! Acel sărut, unicul sĕu sărut! In sufletul ei încă tot mai veţuia acel sărut. Şi în urmă nimic, mai târḑiu nimic în întréga-i viéţă.

De-odată se ridicà preotul şi cu voce puternic vibrătóre strigà:

— „Domnişóră Susano sora d-tale móre!“

Susana îşĭ lăsà în jos mânile şi cu faţa-i inundată de lacrimĭ se aruncà asupra surorei sale, o sărutà din inimă şi borborosì:

— „Te iert, micuţa mea, te iert!...“

(„P. Ll.“)

'Mi-'s.

In editura librăriei Leon Alcalay din Bucurescĭ (Calea Victoriei 37) a apărut: **Gramatica** pentru clasa III primară, întocmită după programa oficială din 1895 și aprobată de ministerul instrucțiunei publice din România, scrisă de: A. I. Odobescu și V. Gr. Borgovan. Un esemplar legat în scórță 65 banĭ.

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Decemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	121.70
Renta de coróne ung. 4%	98.75
Impr. căil. fer. ung. in aur 4½%	124.75
Impr. căil. fer. ung. in argint 4½%	101.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	94.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ung. cu premii	152.75
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	141.—
Renta de hârtie austr.	100 45
Renta de argint austr.	100.45
Renta de aur austr.	121.65
Losurĭ din 860	148.50
Acții de ale Băncei austro ungară.	1022.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	437.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	371.75
Napoleondorĭ	9.66½
Mărcĭ imperiale germane	59.55
London vista	121.80
Paris vista	48.22½
Rente de corône austr. 4%	100.—
Note italiene	45.—

Cursul pietei Brașov.

Din 12 Decemvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.50	Vênd.	9.52
Argint român.	Cump.	9.46	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.58	Vênd.	9 61
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	128.½	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.78	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maier.**

Anunciurĭ
(inserțiunĭ și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administrațiunĭ. In casul publicărei unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazeta Trans.“

☛ Numere singuratice à 5 cr. se potŭ cumpĕra în din „Gazeta Transilvaniei“ librăria Nicolae Ciurcu.

Avis!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reînoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sé binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din **1 Octombre 1895.**

Budapesta—Aradŭ—Teiușŭ

Trenu mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenu de persón.	Trenu accel.	Trenu de persón.				Trenŭ de persón.	Trenu accel.	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu mixtu
		10.—	8 05	2.15	pl.	Viena	sos.	6.02	7.20	3.—		
		8.05	1.55	10.—		Budapesta		7.35	1.20	6.30		
3.10	4.24	11.10	4.—	1.37		Solnocŭ		4.31	11.22	3.—	9.30	11.35
9.10	8.42	3 55	6.05	6.10	sos.	Aradŭ	pl.	11.30	8.20	9.45	5.18	3.56
2.30	7.25	4.30	7.05	6.30	pl.		sos.	11.—	8.10	8.55		7.—
2.44	7.42	4.42		6.40		Glogovațŭ		10.48		8.44		6.47
3.15	8.20	5.03		7.07		Gyorok		10.25		8.20		6.18
3.32	8.39	5.14		7.18		Paulișŭ		10.11		8.08		6.02
3.58	8.58	5.32	7.50	7.35		Radna Lipova		9.58	7.29	7.56		5.47
4.30		5.50		7.58		Conopŭ		9.25		7.24		5.09
4.50		6.12		8.14		Berzava		9.09		7.07		4.50
5.40		7.—	8.51	8.56		Soborșinŭ		8.21	6.33	6.26		4.—
		7.28	9.10	9.24		Zam		7.45	6.07	5.40		
		7.54		9 50		Gurasada		7.18		5.19		
		8.10	9.34	10.06		Ilia		7.08	5.44	5.08		
		8.28		10.24		Branicĭca		6.44		4.42		
	4.47	8.54	10.—	10.50		Deva		6.02	5.17	4.10	11.32	
	5.04	9.08	10.11	11.04		Simeria (Piski)		6.05	5.05	3.59	11.16	
	6.10	10.06	10.37	11.43		Orĕștie		5.09	4.40	3.18	10.37	
	6.39	10.29		12.06		Jibotŭ		4.14		2.56	9.03	
	7.11	10,53		12.30		Vințul de-jos		4.22		2.32	9.12	
	7.28	11.07	11.01	12.44		Alba-Iulia		4.04	3.59	2.14	8.53	
	8.13	11.54	11.10	1.02	sos.	Teiușŭ	pl.	3.19	3.35	1.35	8.11	8.55

Budapesta, gara de vest—Rușava—Vêrcerova

Orient. Expres	Trenŭ de persón.	Trenŭ accel.	Trenu de persón.	Trenu accel.				Trenu de persón.	Trenu de persón.	Orient. Expres	Trenŭ accel.	Trenu de persón.
8.36 Vinerĭ	11.—	9.—	9.15	4.—	pl.	Viena	sos.	5.50		7.02	7.05	6.45
1.30	8.30	2.25	7.—	10.—	pl.	Budapesta	sos.	6.30	10.20	2.10	1.25	8.02
Circul. numai Sâmb.	10.30	3-41	9.21	11.15	sos.	Czegléd	pl.	4.19	8.21		12.11	6.01
	10.40	3.46	9.03	11.21	pl.		sos.	4.04	8.13		12.06	6.—
4.43	1.47	5.49	12.52	1.20	sos.	Seghedinŭ	pl.	12.53	5.10	10.50	10.01	2.31
4.49	2.12	5.55	1.30		pl.		sos.	12.26		10.45	9.53	2.11
6.03	5.05	7.54	4.59		sos.	Timișóra	pl.	9.20		8.55	7.50	11.— Trenu mixtu
6.47	6.15	8.02	5.52		pl.		sos.	8.28	7.13	8.49	7.42	3.30
	7.26	8.49	6.57			Topcloveț		7.25	5.53	Circulédă numai Lunia	6.56	1.58
	8.21	9.23	7.42			Lugoșŭ		6.48	5.10		6.28	12.58
	9.33	10.25	9.10			Caransebeșŭ		3.39	4.05		5.39	11.01
		11.15	10.02			Teregova		4.35			4.40	8.07
			11.37			Mehadia		3.15				5.34
11.05		12.28	11.47			Băile Herculane		3.02		4.35	3.23	5.12
		12.39	11.59			Topleţŭ		2.46			3.08	4.46
11.31		12.56	12.16		sos.	Rușava	pl.	2.21		4.05	2.51	4.10
11.37		1.11	12.31		pl.		sos.	1.09		3.49	2.19	
11.45		1.20	12.40			Vĕrcerova		1.—		3.40	2.10	
10.55		1.40				Bucurescĭ		11.25		7.10 Dumin.	5.50	

Brașovŭ—Chezdi-Oșorheiu

trenu mixtu	trenŭ mixtu	trenu de persón.				trenu mixtu	trenu de persón.	trenu mixtu
4.50	8.50	3.10	pl.	Brașovŭ	sos.	8.19	1.50	7.20
5.36	9.33	3.43		Prejmerŭ		7.41	1.20	6.42
6.49	10.46	4.35		Sepsi S. Georg.		6.35	12.29	5.36
8.33	12.40	5.55		Covasna		4.55	11.13	3.51
9.19	1.26	6.32	sos.	C.-Oșorhein	pl.	4.—	10.30	2.45

Simeria (Piski)—Petroșenĭ—Lupenĭ

trenu mixtu	trenŭ de persón.	trenu mixtu	trenu mixtu				trenu mixtu	trenu mixtu	trenŭ de persón.	trenu mixtu
	6.10	11.28	4.20	pl.	Simeria	sos.	10.33	3.24	8.47	
	7.31	12,48	6.03		Hațegŭ		9.05	2.03	7.34	
	9.55	3.40	9.05	sos.	Petroșenĭ	pl.	6 10	11.25	5.25	
5.15	10.15	4.05		pl.		sos.		9.48	4.54	8.38
6.20	11.27	5.10			Vulcauŭ			8.57	3.56	7.47
6.40	11.50	5.30		sos.	Lupenĭ	pl.		8.25	3.21	7.15

Nota: Orele însemnate în stânga stațiunilorŭ suntŭ a se ceti de susŭ în josŭ, cele însemnate îndrépta de josŭ în susŭ. Numerii în cuadrațĭ cu linii mai negrii însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.